

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENAT

LEGE

pentru modificarea și completarea Legii nr. 187/1999 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea securității ca poliție politică

Parlamentul României adoptă prezenta lege:

Art. I. – Legea nr. 187/1999 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea securității ca poliție politică, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 603 din 9 decembrie 1999, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Titlul legii se modifică și va avea următorul cuprins:

„Lege privind accesul la propriul dosar și deconspirarea activităților de poliție politică”

2. Preambulul legii se elimină.

3. La articolul 1, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Orice cetățean român sau cetățean străin care după 1945 a avut cetățenie română, are drept de acces la propriul dosar întocmit de organele securității statului, precum și la celelalte documente și informații care privesc propria persoană deținute de acestea, înainte de 22 decembrie 1989, cu respectarea dispozițiilor legale privind protejarea informațiilor care privesc siguranța națională. Acest drept se exercită la cerere și constă în studierea nemijlocită a dosarului, eliberarea de copii de pe actele dosarului și de pe celelalte înscrisuri care privesc propria persoană.”

4. La articolul 1, alineatul (1¹) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Accesul vizează toate tipurile de informații, obținute și deținute de organele securității statului, indiferent de suportul pe care sunt stocate.”

5. Articolul 2 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Pentru a asigura dreptul de acces la informație al cetățenilor, din oficiu, sunt date publicității dosarele și informațiile privind activitatea de agent sau colaborator al organelor securității statului, în condițiile prezentei legi, ale candidaților la alegerile prezidențiale, precum și ale persoanelor care ocupă următoarele demnități sau funcții:

- a) Președintele României;
- b) deputat sau senator;
- c) membru al Guvernului, secretar de stat, subsecretar de stat, înalt funcționar public, funcționar public de conducere și asimilați ai acestor funcții;
- d) primar, viceprimar, consilier județean, consilier în Consiliul General al Municipiului București și consilier local, persoană cu funcție de conducere în cadrul Poliției Comunitare;
- e) director și adjunct al acestuia în cadrul Serviciului Român de Informații, Serviciului de Informații Externe, Serviciului de Protecție și Pază și Serviciului de Telecomunicații Speciale, precum și, după caz, șef și adjunct al acestuia în cadrul structurilor județene ale instituțiilor menționate;
- f) personalul militar și civil cu funcții de conducere din Ministerul Internelor și Reformei Administrative și instituțiile subordonate acestuia, personalul militar și civil cu funcții de conducere din Ministerul Apărării Naționale și din statele majore ale categoriilor de forțe ale armatei, conform nomenclatoarelor de funcții, precum și comandant de unitate sau echivalent;
- g) judecător, procuror, magistrat-asistent și prim-grefier la instanțele și parchetele civile și militare;

- h) personalul diplomatic și consular;
- i) președinte, vicepreședinte, consilier de conturi, procuror general financiar și procuror financiar în cadrul Curții de Conturi;
- î) președinte și președinte de secție la Consiliul Legislativ, membru al Consiliului Legislativ, președinte și membru în cadrul Consiliului Concurenței, Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare, președinte și vicepreședinți în cadrul Institutului Național de Statistică, director general și director general adjunct în cadrul Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară;
- j) Avocatul poporului și adjuncții acestuia;
- k) președinte și membru în Consiliul Național al Audiovizualului;
- l) membru în consiliile de administrație ale societăților publice de radio și de televiziune, acționar, administrator, director, redactor-șef, redactor în serviciile publice ori private de televiziune, radio sau presa scrisă și asimilați ai acestora, după caz;
- m) guvernator, prim-viceguvernator, viceguvernator și membru în consiliul de administrație al Băncii Naționale a României,;
- n) președinte și secretar al Academiei Române;
- o) rector, prorector, secretar științific al senatului universitar, decan, prodecan, secretar științific de facultate și șef de catedră în instituțiile de învățământ superior de stat și private, director de liceu ori de grup școlar, precum și director în instituțiile de cultură, la nivel național, județean și local;
- p) președinte, vicepreședinte, secretar general și membru în organele de conducere statutare ale partidelor politice și organizațiilor neguvernamentale, la nivel național, județean și local, precum și asimilați ai acestor funcții;
- r) președinte, vicepreședinte și secretar general de organizație patronală și sindicală reprezentativă la nivel național și asimilați ai acestor funcții, precum și membru al conducerilor executive respective;
- s) persoană cu funcție de conducere, inclusiv membru al consiliului de administrație, în regii autonome, companii naționale și societăți comerciale

având ca obiect activități de interes public sau strategic, precum și membru al conducerii fundațiilor, asociațiilor și filialelor care activează pe teritoriul României, inclusiv fondator al acestora.”

6. Articolul 3 se modifică și va avea următorul cuprins:

„(1) Persoanele care candidează pentru funcția de Președinte al României sunt obligate să facă o declarație autentică, pe propria răspundere, privind apartenența sau neapartenența ca agent sau colaborator al organelor securității statului potrivit dispozițiilor prezentei legi. Declarațiile pe propria răspundere se depun, împreună cu candidatura, la Biroul Electoral Central, care, în termen de 24 de ore de la înregistrare, le înaintează Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității.

(2) În acest caz, verificarea se face de îndată, toate datele și informațiile obținute referitoare la activități de agent sau colaborator al organelor securității statului ale candidaților fiind publicate în Monitorul Oficial al României, Partea a III-a, și pe pagina de Internet a Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității, după finalizarea verificărilor, cel târziu cu 10 zile înaintea datei alegerilor.”

7. Articolul 3¹ se modifică și va avea următorul cuprins:

„(1) Persoanele care au fost alese sau numite în una dintre demnitățile ori funcțiile prevăzute la art. 2 sunt obligate să facă o declarație autentică, pe propria răspundere, conform modelului prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezenta lege, privind apartenența sau neapartenența ca agent ori colaborator al organelor securității statului. Verificarea se face din oficiu inclusiv pentru persoanele aflate în exercițiul respectivelor demnități sau funcții la data intrării în vigoare a prezentei legi.

(2) Declarația prevăzută la alin. (1) se depune, în plic închis, la Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, în termen de 15 de zile de la

data alegerii sau numirii în funcție, menționând demnitatea ori funcția ce determină depunerea acesteia.

(3) Verificările se sistează dacă persoanei care exercită una dintre demnitățile sau funcțiile enumerate la art. 2 îi încetează mandatul, în condițiile legii, înaintea publicării documentelor aflate la Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității. Verificarea candidaților la președinție se sistează dacă persoana vizată își retrage candidatura înaintea publicării documentelor aflate la Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității.

(4) Verificările se fac în ordinea stabilită la art. 2, respectându-se procedurile prevăzute la art. 15. Se verifică cu prioritate datele privind persoanele alese sau numite în demnități sau funcții la nivel național.

(5) Documentele aflate la Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității pentru persoanele prevăzute la art. 2, se publică cu prioritate în Monitorul Oficial al României, Partea a III-a și pe pagina de Internet a instituției cu excepția informațiilor vizate de dispozițiile art. 1 din prezenta lege.”

8. Articolul 5 se modifică și va avea următorul cuprins:

„(1) În înțelesul prezentei legi, prin organele securității statului, se face referire la instituțiile de stat care, indiferent de denumire, în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989, au exercitat activități de poliție politică.

(2) În înțelesul prezentei legi, prin poliție politică se face referire la toate activitățile organelor securității statului care au urmărit suprimarea sau îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, motivate de opoziția față de regimul politic sau de acțiunile acestuia.

(3) În înțelesul prezentei legi, este agent al organelor securității statului orice persoană care, având calitatea de lucrător operativ al organelor de securitate în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989, a desfășurat activități de poliție politică.

(4) În înțelesul prezentei legi, este colaborator al organelor securității statului, orice persoană care, în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, a furnizat sau a înlesnit transmiterea de informații, indiferent sub ce formă, consemnate de agenți ai organelor securității statului, prin care se denunțau activitățile sau atitudinile potrivnice regimului politic.

(5) Informațiile cuprinse în declarațiile, procesele-verbale de interogatoriu sau de confruntare, date în stare de libertate, de reținere ori de arest de către persoana interogată pentru motive politice nu fac obiectul prevederilor alin. (4).”

9. Articolul 8 se modifică și va avea următorul cuprins:

„(1) Consiliul este condus de un colegiu compus din 9 membri.

(2) Membrii Colegiului Consiliului sunt numiți pentru un mandat de 5 ani, de către Parlament, în ședința Camerelor reunite, la propunerea grupurilor, potrivit configurației politice.

Mandatul poate fi reînnoit o singură dată, cu respectarea procedurilor de numire prevăzute de lege.

(3) Persoanele numite depun, în termen de 15 zile de la numire, declarația prevăzută în anexă.

(4) Președintele Colegiului Consiliului se alege dintre membri, de către aceștia, pentru o perioadă de un an, după prezentarea raportului în fața Parlamentului României potrivit dispozițiilor prezentei legi. Președintele îndeplinește, conform legii, funcția de ordonator principal de credite.

(5) În exercitarea atribuțiilor stabilite de lege, Colegiul Consiliului emite decizii.

(6) Colegiul Consiliului se convoacă de președinte sau de persoana desemnată de acesta, lucrează în prezența a cel puțin două treimi din numărul membrilor și adoptă decizii cu majoritatea voturilor membrilor prezenți. Dezbaterile Colegiului Consiliului nu sunt publice.

(7) În cazul absenței nemotivate la mai mult de 3 ședințe consecutive a unuia dintre membrii Colegiului Consiliului, președintele Colegiului Consiliului va

sesiza de îndată Parlamentul care, în termen de 30 de zile de la sesizare, la propunerea grupului care a făcut nominalizarea inițială, va dispune înlocuirea pentru restul de mandat rămas.

(8) Din Consiliu și din Colegiul Consiliului nu pot face parte agenții sau colaboratorii organelor de securitate, astfel cum sunt definiți în prezenta lege, ai altor servicii secrete străine, structuri informative interne și străine și organizații ce au desfășurat ori desfășoară activități care contravin drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. De asemenea, nu pot face parte persoanele care au suferit condamnări pentru infracțiuni de drept comun. Pe perioada mandatului, membrii Colegiului Consiliului nu pot face parte din partide politice.

(9) Consiliul funcționează potrivit regulamentului elaborat de Colegiul Consiliului în termen de 30 de zile de la data constituirii sale, aprobat de Birourile permanente ale Camerei Deputaților și Senatului.

(10) La investirea în funcție membrii Colegiului Consiliului depun următorul jurământ în fața Parlamentului:

«Jur să respect Constituția și legile țării, drepturile și libertățile fundamentale ale omului, să îmi îndeplinesc cu conștiinciozitate, onoare și fără părtinire îndatoririle ce îmi revin în calitate de membru al Colegiului Consiliului. Jur să păstrez secretul informațiilor care privesc siguranța națională, atât pe perioada exercitării mandatului, cât și după încetarea acestuia. Așa să îmi ajute Dumnezeu!»

Referirea la divinitate din formula jurământului se face potrivit credinței religioase a persoanei. Persoana fără confesiune religioasă nu rostește referirea la divinitate.”

10. Articolul 9 se modifică și va avea următorul cuprins:

„(1) În cazul în care, ulterior alegerii Colegiului Consiliului, se constată că unul dintre membrii acestuia nu îndeplinește condițiile prevăzute în prezenta lege, mandatul încetează de îndată și se procedează și la o nouă numire. Verificarea

îndeplinirii condițiilor și constatarea se realizează, la cererea oricărei persoane, de Parlament.

(2) Revocarea se dispune doar pentru cazurile prevăzute la art. 8 alin. (7).”

11. Articolul 13 se modifică și va avea următorul cuprins:

„(1) Persoanele îndreptățite pot solicita Consiliului, în conformitate cu prevederile art. 1 alin. (1), în condițiile prezentei legi, următoarele:

a) consultarea dosarelor sau a oricăror alte înscrisuri întocmite până la data de 22 decembrie 1989 de organele securității statului;

b) eliberarea, în copie, a înscrisurilor menționate la lit. a);

c) eliberarea unei adeverințe privind inexistența de documente din care să rezulte calitatea de agent sau colaborator al organelor securității statului .

(2) Nu se eliberează înscrisurile al căror conținut poate afecta o terță persoană, decât în următoarele condiții:

a) cu acordul scris al persoanei ce poate fi afectată sau al tuturor moștenitorilor săi legali;

b) asigurând o copie care nu cuprinde pasajele privitoare la o terță persoană ce poate fi afectată și numele acestora.

(3) Dispozițiile alin. (2) se aplică, în mod corespunzător, și în cazurile prevăzute de art. 3 alin (2) și art. 3¹ alin. (5).”

12. Articolul 14 se abrogă

13. Articolul 15 se modifică și va avea următorul cuprins:

„(1) Dreptul de acces la informațiile de interes public prevăzute la art. 2 se exercită poate exercita de orice persoană și printr-o cerere adresată Consiliului.

(2) Prin cerere se poate solicita eliberarea în copie, a documentelor care, în urma verificărilor au fost publicate în condițiile prevăzute de art. 3¹ alin. (6).

(3) Verificările pot fi declanșate și la cererea persoanelor care ocupă funcțiile prevăzute la art. 2, pentru propria persoană.

(4) Nu pot fi publicate informații sau date în legătură cu persoane cu privire la care nu au fost finalizate verificările. Decizia de finalizare a verificărilor aparține Colegiului Consiliului.”

14. După articolul 15 se introduce un articol nou, 15¹ cu următorul conținut:

„(1) Înainte de adoptarea deciziei de finalizare a verificărilor, Colegiul Consiliului invită persoanele vizate, pentru audiere, într-un termen ce nu poate fi mai scurt de 15 zile. Termenul poate fi restrâns la 5 zile în cazul prevăzut de art. 3 din prezenta lege.

(2) Persoanele audiate pot să conteste autenticitatea, validitatea ori conținutul documentelor în fața Colegiul Consiliului și pot depune înscrisuri proprii. În vederea soluționării contestației, din oficiu, sau la cererea persoanei interesate, pe cheltuiala Consiliului, se pot efectua expertize de specialitate de către un expert independent desemnat aleatoriu, cu respectarea dreptului de a desemna expert-parte. Decizia Colegiului de finalizare a verificărilor se comunică persoanei vizate.

(3) Împotriva deciziei de respingere a contestației, contestatorul se poate adresa instanței de contencios administrativ din cadrul Curții de Apel București în termen de 5 zile de la comunicare. Cererea de chemare în judecată este scutită de taxă de timbru. Instanța poate dispune efectuarea unei expertize de specialitate în condițiile codului de procedură civilă. Hotărârea instanței este supusă recursului în termen de 5 zile de la pronunțare.

(4) La instanța judecătorească, atât în fond, cât și în recurs, cauza se judecă de urgență, ședințele de judecată nu sunt publice, iar actele și lucrările dosarului nu sunt accesibile și nu se comunică decât părților. Participarea procurorului este obligatorie.

(5) Colegiul nu poate decide finalizarea verificărilor și nu poate publica documentele deținute înainte de pronunțarea unei hotărâri judecătorești irevocabile de respingere a contestației prevăzute de prezentul articol. Dispozițiile art. 15 din prezenta lege se aplică în mod corespunzător.

(6) Refuzul de a da curs invitației prevăzută de alin. (1) din prezentul articol nu împiedică adoptarea deciziei de finalizare a verificărilor.”

15. Articolul 16 se abrogă.

16. La articolul 16¹, alineatele (1) și (2) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„(1) În cazul în care persoanele prevăzute la art. 13 consideră că informațiile cuprinse în arhivele Consiliului nu corespund realității, acestea au dreptul de a obține de la Consiliu, în baza documentelor justificative și în mod gratuit:

a) rectificarea datelor incomplete sau inexacte, prin efectuarea unei mențiuni cu privire la aceasta la dosarul respectiv;

b) notificarea către terții cărora le-au fost dezvăluite datele operațiunii efectuate conform lit. a).

(2) În cazul în care Consiliul nu răspunde sau refuză să îndeplinească una dintre operațiunile prevăzute la alin. (1) în înscrisurile aflate în arhivele sale, persoanele prejudiciate se pot adresa instanței de contencios administrativ, în condițiile legii.”

17. Articolul 17 se abrogă.

18. Articolul 18 se abrogă

19. La articolul 19, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„În activitatea de documentare, cercetătorii acreditați au obligația să respecte și să ocrotească viața intimă, familială și privată a celor care au fost persecutați de organele securității statului.”

20. La articolul 20, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Consiliul preia în gestiune toate datele, informațiile și instrumentele de evidență, indiferent de suportul pe care se află, privitoare la exercitarea drepturilor prevăzute de prezenta lege, cu excepția celor care privesc siguranța națională.”

21. La articolul 20, alineatele (4) și (5) se abrogă.

22. La articolul 20, alineatul (6) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Neîndeplinirea obligațiilor prevăzute la alin. (1)-(3) atrage, după caz, răspunderea penală, administrativă, civilă sau disciplinară a conducătorilor organelor, instituțiilor și persoanelor fizice respective, după caz, în conformitate cu art. 24 alin. (2).”

23. La articolul 20, alineatul (8) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Pentru verificările prevăzute la art. 2, înscrisurile și celelalte materiale arhivistice, stabilite ca fiind de siguranță națională și care nu fac obiectul preluării, vor fi studiate în comisii mixte paritare, cu respectarea Legii nr. 182/2002 privind protecția informațiilor clasificate, cu modificările ulterioare. Membrii Colegiului Consiliului din comisia mixtă pot cere declasificarea informațiilor conținute de aceste materiale, solicitare soluționată prin consens de o comisie formată din președintele Colegiului Consiliului sau un alt membru împuternicit de acesta, directorul instituției deținătoare a informațiilor sau un sau

adjunct împuternicit al acestuia și președintele comisiei parlamentare de resort.
În caz de divergență, hotărârea se ia de Consiliul Suprem de Apărare a Țării.”

24. Articolul 22 se abrogă.

25. Articolul 22¹ se abrogă.

26. La articolul 24, alineatul (2) se modifică și va următorul cuprins:

„Sustragerea, tănuirea, falsificarea, contrafacerea, deteriorarea sau distrugerea dosarelor, registrelor și a oricăror documente deținute de Consiliu se pedepsesc potrivit legii penale, maximul pedepsei majorându-se cu 2 ani.”

27. La articolul 24, alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Eliberarea de adeverințe ori înscrisuri, în original sau copie, precum și furnizarea de informații conținute în acestea, în alte condiții decât cele prevăzute în prezenta lege, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani. Cu aceeași sancțiune se pedepsește și solicitarea de informații despre sine ori despre altul, în orice alte condiții decât cele prevăzute de prezenta lege.”

28. La articolul 24, alin. (4) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Obținerea, deținerea ori difuzarea unor date sau informații deținute de Consiliu sau din cele la care se referă art. 20 alin. (8), în alte condiții decât cele prevăzute în prezenta lege, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 2 la 5 ani. Dacă făptuitorul este membru al Colegiului Consiliului pedeapsa este închisoarea de la 5 la 15 ani.”

29. La articolul 24, alineatul (5) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Prezentarea denaturată a datelor sau informațiilor deținute de Consiliu sau din cele la care se referă art. 20 alin. (8), constituie infracțiune și se pedepsește cu

închisoare de la 3 la 10 ani și interzicerea dreptului de a mai lucra în domeniul arhivelor.”

30. La articolul 24, după alin. (5) se adaugă un alineat nou, alin. (6), cu următorul cuprins:

„Tentativa faptelor prevăzute de alin. (3)-(5) se pedepsește.”

29. Articolul 25 se abrogă.

30. La articolul 26 se introduce un alineat nou, (2), cu următorul cuprins:

„Orice dispoziție contrară prezentei legi se abrogă.”

Art. II – Anexa la Legea nr. 187/1999 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea securității ca poliție politică, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 603 din 9 decembrie 1999, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se înlocuiește cu anexa la prezenta lege.

Art. III – Reglementarea unor situații tranzitorii

1. Procedurile care, la data intrării în vigoare a prezentei legi, erau în derulare, în vederea adoptării unei decizii a Colegiului Consiliului pentru Studierea Arhivelor Securității, încetează la această dată.

2. Deciziile Colegiului Consiliului pentru Studierea Arhivelor Securității contestate, dar care, la data intrării în vigoare a prezentei legi, nu au intrat pe rolul instanțelor judecătorești, se anulează.

3. a. Cauzele aflate pe rolul instanțelor judecătorești, privind deciziile Colegiului Consiliului pentru Studierea Arhivelor Securității, potrivit dispozițiilor anterioare intrării în vigoare a prezentei legii, încetează la

această dată, făcându-se aplicarea dispozițiilor paragrafului 2 din prezentul articol.

b. La cererea contestatorului, cercetarea judecătorească continuă potrivit dispozițiilor anterioare intrării în vigoare a prezentei legi.

Art. IV – În termen de 30 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, Legea nr. 187/1999 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea activităților de poliție politică, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 603 din 9 decembrie 1999, cu modificările ulterioare, precum și cu modificările și completările aduse prin prezenta ordonanță de urgență, se republică, dându-se textelor o nouă numerotare.

Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din, cu respectarea prevederilor art. 76 alin. (1) din Constituția României.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR

BOGDAN OLTEANU

Această lege a fost adoptată de Senat în ședința din, cu respectarea prevederilor art. 76 alin. (1) din Constituția României.

PREȘEDINTELE SENATULUI

NICOLAE VĂCĂROIU